

„Edinost“

Izjaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine ne uprva re ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogobu

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglasi je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Revščina na polju slovenske stenografije in potreba slov. stenografskega društva.

Kmalu mine 25 let, kar je začel — 1. 1876. — izhajati prvi slovensko-hrvatski stenografski list »Jugoslovanski Stenograf« pod uredništvom »apostola jugoslovanske stenografije«, Antona Bezenška. Za slovensko stenografijo je bil to tudi začetek; kajti, kar se je poprej delalo na tem polju, ni niti prišlo v svet ter so bili tudi le poskusi. Kako se je pa od tedaj razvijala naša stenografija? Z žalostjo moramo konstatirati, da nikakor ne nam v čast.

Le pogledimo nazaj!

Vse naše stenografsko slovstvo sestoji iz dveh učnih knjig, Bezenškove iz 1. 1891 ozir. 1893 ter iz Magdičeve iz 1. 1897, iz dveh Novakovih razprav v poročilih gimnazije Novomeške 1894 ter Kranjske 1897, in iz spisov v »Jugoslovanskem stenografu«, ki je pa tudi že nehal izhajati. To je vse. Zdaj pa strmi, dragi čitatelj, da imamo Slovenci tako malo stenografov! V teku skoro 25 let nismo prišli Slovenci niti tako daleč, da bi imeli urejeno debatno pismo. Nekaj je sicer o tem na koncu Magdičeve učne knjige, tudi v eni obeh Novakovih razprav; ali da bi se kdo mogel iz slovenskih knjig samostojno popolnoma priučiti slovenski stenografiji, to je nemogoče. Vsakdo, ki hoče biti stenograf, mora si debatno pismo ustvariti sam, bodisi po nemški stenografiji, bodisi drugače. To pa je jako na kvar slovenski stenografiji; kajti, ako pojde tako dalje, nastane tak Babilon v slovenski stenografiji, da bo temu težko več odpomoči.

Kakor smo videli, nimamo Slovenci ne potrebnih stenografskih knjig, ne svojega lista. Kaj pa je temu krivo? Na to vprašanje je pri nas Slovenceh odgovor vedno isti. List nima dovolj naročnikov, tiska ga pa nikdo ne zastoni; knjige ne najdejo dovolj kupeev, a založnik ne more denarja zametati. Je pa še nekaj, kar je slovenski stenografiji neugodno; nimamo namreč slovenskih srednjih šol. In to je glavni vzrok, da je stenografičnim knjigam usoda tako nemila. Ako bi imeli mi srednje šole, na katerih bi se poučevala slovenska stenografija, imeli bi tudi veliko več stenografov ter potem seveda tudi veliko več odjemalcev stenografičnih knjig. Ker sedaj nimamo teh, zato taka revščina na stenografskem polju.

Kako pa stvari sedaj odpomoči?

P O D L I S T E K

Zinka Brazilijanka.

Povest. Spisal Ivo Trošt.

Nekaj Poljakov in Rusov je res tukaj blizu; ali kako naj nam ti pomorejo, ko so sami reveži. Več let so že tukaj in nekateri znajo Brazilijanski jezik in markizu nekateri, da nam kaj sporoči. Škoda, da je naša baraka nekoliko preveč od glavnega selišča; jaz bi se bila tudi veliko več naučila tega tuje jezika. Mimo nas hod'jo deset zamorci, pa so zelo nezaupni in malobesedni; ko prihaja mimo domačini, se pa tudi nima skom pogovarjati. Moj oče mu pripoveduje karkoli, pa vse s tistimi malimi laškimi besedami iz Trsta, Brazilijance povdarja svoj los in las, pa se ločita oba nezadovoljna.

Ko bi se le to ponavljalo večkrat na teden?

Teti Rezi nameravam pisati tudi te dni in mlo prositi za pomoč, ako bi se očeta lotila bolezen.

Oprostite, če dobivate moje liste neredno. Daleč smo od Sao Paula — tri ali štiri dni peš in še nekaj po železnici. Tudi nam pri-

že lani se je nekaj ukrenilo v tej stvari, ali prav za prav: sklenilo ukreniti. Dne 13. avg. je bil namreč shod v Žaleu, na katerem se je izvolil pripravljalni odbor za stenografsko društvo. To je bil začetek. Menda pa gospodje, ki so v odboru, ne puste stvari pri začetku, ampak jo tudi izvrše v kratkem, kajti imena, kakor Bezenšek, Šantel, Kršić, Novak i. dr. kažejo, da imajo nalogo pravi moške v rokah, ki rešijo stvar, kolikor mogoče ugodno, da pridemo kmalu do tili željenega društva. To društvo je prvi pogoj za obstanek in razvoj slovenske stenografije. Imamo namreč, kakor smo se majhni v tem tem oziru, že 2 različna prevoda Gabelsbergerjeve stenografije. Nekateri se drže Magdičevega prevoda, drugi Bezenškovega. Prvega prevod je jako netočen ter ga že vsled tega ne moremo odobravati; Magdič se namreč oddaljuje tudi tam od originala, kjer ni prav nič potreba, med tem, ko se to o Bezenšku ne more reči. Obe knjigi sti pa jako pomanjkljivi. Da ima Bezenškov prevod prihodnost, znači že to, da je od ministerstva potrjen. Zato bo pa treba pri tej knjigi mnogo popravka, pa tudi popolnitve. Novak se drži Bezenškovega pravopisa, a v krajšanju gre svojo pot.

Da se poravna ta nejedinstvo na stenografskem polju, treba je društva, ki bo na svojih občnih zborih določevalo smer slov. stenografiji, kakor to delajo Nemci na svojih »Stenographentagih«. To društvo bo vsakakor imelo tudi svoj organ, katerega bo lahko razširjalo po svojih zastopnikih, katerih bo imelo po vseh važnejših slovenskih krajih. Enako bo tudi društvo skrbelo za izdajo potrebnih knjig. Pri društvu bo sponelo vse breme, katero mu bo nalagalo izdajanje časopisa in knjig, na vseh društvenikih, med tem ko je dosedaj izdajal časopis en sam. Društvo bo pa tudi pospeševalo stenografski pouk po vsem Slovenskem, skrbelo bo, da bo v vsakem večjem kraju kdo poučeval stenografijo brezplačno, ali pa le za malo odškodnino, kakor je to pri Nemcih navada. Tako se počasi povzpemo tudi v tem oziru do onega viška, na katerem stoje sedaj drugi narodi.

To bi morala pač biti srčna želja vseh slovenskih stenografov ter prijateljev stenografije.

Pozivljamo pa tudi tem potom pripravljalni odbor, naj skrbi, da se društvo ustanovi še v 19. stoletju, da ne stopimo samo Slovenci v 20. stoletje — brez stenografskega društva!

—i.

hajajo pisma neredno iz domovine in od sestre iz Rio de Yaneira. Vsaki teden jedenkrat vozi tam neke po polju poštni voz; kdor ga je došel, ali srečal ali nalašč počakal, dobi kaj, sicer gredo listi nazaj v Sao Paulo za cel teden in še več.

Brazilijo razumevajo tukaj menda tako, kakor pri nas občinski pašnik, kjer ima največ veljave tisti, ki najhuje kriči, druge zmerja, sramoti in slabije klofuta — v imenu zakona.

Denarja in vrednosti sploh ne kaže pošiljati po pošti, ker bi ga priseljenec največkrat zastoni iskal ter dobil slednjič še nekaj ur zapora zastran s' tnosti. — Kolikokrat se s solzami spominjamo domovine in domačih dobro in varno urejenih naprav za človeško življenje in imetje. Blagor Vam na Slovenskem!

Z resničnim rodoljubjem Vas, cenjeni gospod, najrajšeje pozdravljamo, posebno Vaša hvaležna Zinka Premrlova.

IV.

Malo dni je solnce zatonoilo v daljni ravnini, da ne bi Zinka prihitela s kakoršnimkoli opraviлом k Nini. Ljudje so tudi kmalu

Politični pregled.

TRST, 6. avgusta 1900.

K položaju. O akejskem načrtu vlade pripoveduje »Pester Lloyd«: Prihodnjih šest tednov se ne zgodi nič. V jeseni se skliče državni zbor za — poskušnjo. Upa se, da se poskušnja posreči, kajti vlada se neumorno trudi, da Čehi odnehajo od obstrukcije. Nekaj nade je, da se doseže ta cilj, ne da bi se vlada obvezala v kake jezikovne koncesije Čehom v prilog. Prej ko ne predloži vlada v jeseni nov jezikovni zakonski načrt, ki bo upošteval, čemur so oporekali od obeh strani. Potem utegne biti vladni glavno prizadevanje to, da se ta načrt izroči kakemu odseku. Če tudi s tem še ne bi bilo rešeno jezikovno vprašanje v sudetnih deželah, ali razprave v odseku bi vendar pomenjale znaten taktičen uspeh, ker bi odprle pot za razprave v drugih odsekih o važnih finančnih in gospodarskih vprašanjih. Kar se dostaje vprašanja se stave parlamentarne večine, vlada ne bi rada videla prejšnje večine, ker bi bile s tem nemške stranke že v naprej potisnjene v bojno pozicijo; z druge strani pa vlada ne bi povspeševala sestave kake druge večine s političnim značajem, kajti ona tudi Čehov ne mara potisniti v bojno pozicijo. Kar žele v vladnih krogih, se zdi, je to, da bi vsi proglasili slobodno roko. Za slučaj pa, da se tudi ta poskus ponesreči, za ta slučaj ni vlada storila še nobenega sklepa.

Dragi čitatelj, ali veš sedaj, kaj prav za prav hoče vlada? Ne veš?! Ne sramuj se: drugi tudi ne vedo. Sami »prej ko ne«, »utegne«, »zdi se« — in pa zagotovo, da se ni storil še noben sklep — to naj bi bil akejski program?! Le toliko se nam zdi jasno, da bi vlada hotela nekako prevariti stranke — kakor prevarjamo otroke s sladkarijami, kadar jim hočemo dati grenkega zdravila —, da bi rešile proračun in pa pogodbo z Ogersko, vprašanja pa, ki so vir hudih krizi, naj ostanejo — nerešena. To je državniški diletantizem, kakor je vpisan v knjigah.

Jasna beseda pangermanov. Nemški šaljivi list »Scherer«, ki izhaja v — Avstriji, ima v svoji listnici uredništva razven mnogo drugih zanimivih opazk, sledeči odkriti odgovor nekemu I. Sch. v Nürnbergu: Das feste Zusammenstehen aller deutschen Stämme und germanischen Völker gegen Römer und Slaven thum wird zur Nothwendigkeit. Ein Gott, ein Volk, ein... Slovenski bi se to glasilo: »Trdno združenje vseh nemških plemen in germanskih narodov proti romanstvu in slovanstvu

izvedeli, kaj ju družijo, in celo sam markiz, ki se je mnogo več staral za divjačino nego za svoje posle, se je rad ozrl na prijateljsko dvojico ter nekoč prašal Nino malomarno, zakaj ima tujko tako rada.

— Je moja rojakinja, sennor.

— Ali ni tvoja domovina v teh širnih deželah svobode in napredka?

— Je, sennor, pa svojega rojstnega kraja ne morem pozabiti.

— Moraš, Nina. Mi vsi smo svobodni Brazilijanci.

In Nina ni odgovorila ničesar, le sočutno se je ozrla na Zinko, in ločili ste se.

V baraki markiza de Colorado, 31. avgusta 1888.

Deževni tedni so, hvala Bogu, pri kraju. Staro modro nebo se nam zopet prikazuje v vedno večjih lisah. Zemlja se suši, in naš oče ostajajo od jutra do večera zunaj, jaz jim pa moram donašati jed na njive in senožeti, kjer se slednjič vsi potimo in trudimo kakor črna živina, da bi čim več pridelali, z bogatili in se vrnili v staro domovino. Očeta se je prijel pomladnje solnce, da so črni kakor pravi zamorec, le zobje so rumeni.

postaja potrjeno. En Bog, en narod, en... Kaj neki pomenja teh pet pik? Morda — cesarja? A kterege? Kako misli isti list o nekem (?) cesarju, je razvidno iz iste listnice uredništva, kjer odgovarja isto nekemu E. R. v Nürnbergu, kakor sledi: »Freut sich der Naturgeschichte des Pfaffenkaisers«, slovenski: »Veseli se prirodoznanstva farškega cesarja«. Prirodoznanje se seveda bavi v prvi vrsti z — živalstvom.

Ali niso to uprav idilične razmere v naši Avstriji?! Kdo bi ne zavidal Avstrije za tako tiskovno svobodo?! Zdaj pa primerjaj, cenj. čitatelj, postopanje državnega pravništva v Mariboru, ki zaplenja »Slov. Gospodarja« zaradi notic, v katerih se imenujejo trgovci, ki svojim odjemalcem za nameček dajejo mesto bonbonov tistega — »Štajerca«, ki ni drugega nego organ za poneumevanje kmeta.

Dogodki v Srbiji. »Information« je prejela iz Belegrada: Kralj Aleksander in njegova nevesta, gospa Draga Lunjevica, sta dne 30. m. m. v parku v Topčiderju vsprejemala poklonstva nad 30 deputacij, došlih največ z dežele. Znamenito je bilo, kako odkrito in iskreno so kmečki govorniki o tej priliki govorili svojemu vladarju. Voditelj deputacije iz Posavine je rekel n. pr.: »Danes stojimo pred tabo, da damo izraza svojem veselju, na tem, da si našel svojo srečo. Bog naj bogato blagoslovi tebe in tvojo nevesto. O tej priliki pa nam dovoli tudi, da govorimo povsem odkrito s teboj, svojim goreče ljubljanim vladarjem. Že nekaj let sem je, da se z nami — brzkone brez tvoje vednosti — ne postopa kakor s svobodnimi državljani. Narod je bil tlačan in je trpel neizrečeno. Sedaj pa, ko si našel svojo srečo, pričakuje narod od tebe po vsej pravici, da si boš puščal svetovati od prijateljev naroda; oni, katere si pred par dnevi odpustil kakor izdajice, so bili tvoji in naši sovražniki. Le pravičnost je trdjava in le v ljubezni naroda je moč vladarjev. Želimo, da se svojo izvoljenko doživiš le srečnih in po ničemer kaljenih dnij, obdan od ljubezni svojega zvestega, slobodnega in zadovoljnega naroda«.

Tudi drugi kmečki govorniki so povdarjali poleg ljubezni in udanosti tudi pravice ljudstva in so spajali s tem željo, da bi se nikdar več ne kalilo sporazumljenje med vladarjem in narodom. Kralj Aleksander je odgovoril v daljšem govoru, da mu bo odslej prva skrb, da bo osrečal svoj narod. O tej priliki se je moglo videti jasno, da so kmetje kar očarani od neveste kraljeve. Neki star, očevidno jako ugleden kmet iz Jadrta se je

Tudi naše najmlajše deklice morajo raztepati in rahljati rdečo zemljo, dokler utrujene ne zaspe na njivi; mali Gregee jim zapoveduje.

Vročina nastopa dan za dnem; kmalu bo treba popoldanje ure počivati v baraki in zato delo natezati zjutraj in zvečer. Naš oče si ne privoščijo tega odmora.

Neko popoldne sem te dni napravljala iz dinj — buč — hladilno pijačo in strahoma opazila, da voženica — bela kožica — okrog očtovih oči ni samica bela vsled temne barve obraza, ampak celo rumena koža nad zavihanimi rokavi in na razgaljenem vratu je bila tudi te barve.

— Oče, ali se ne čutite nič slabše nego po navadi?

— Nič. Pa kaj prašaš tako neumno?

— Tako se mi zdite čudni, kakor že bi se Vas hotela lotiti mrzlica — o Bog! — Tista huda —

— O, tega pa ne! Jed mi sicer posebno ne diši, pa to je vsled trudnosti: — drav pa sem, zdrav, hvala Bogu!

Jaz nisem verjela in tudi oče niso verjeli. (Pride še.)

izrazil nasproti meni nastopno: »Hvala Bogu, da je enkrat stari (to je Milan) proč. Kralj je mlad in so mu slabe svetoval, sedaj pa dobi angelja varuha, ki ga gotovo ne bo puščal delati pogrešk. Kakor čujemo, mu je obljubil tudi car, da ga bo podpiral, dokler bo na strani naroda. In dokler je car njegov prijatelj, lahko mirno spi.

Ubojstvo kralja italijanskega. Prevoz zemskih ostankov pokojnega kralja se bo vršil iz Monze prihodnjo sredo po 7. uri zjutraj. Vlak dospe v Rim po polnoči. Truplo prevedejo naravnost v Pantheon. Ob vsej poti bo stalo vojaštvo. Po poti bodo postavljeni slavoloki, koli tramwaya premenjeni v cipe, gorele bodo svetiljke. Papež je pooblastil škofe, naj dajo po svojih župnijah od vernikov moliti molitev, ki jo je zložila kraljica Margarita in doposlala škofu v Cremonu, Bonomelliju.

Iz Rima poročajo, da se bo razprava proti morilecu Bresceju vršila čim prej in ločeno od preiskav, ki se vrše proti njega namišljenim sokrivcem. Iz Monze poročajo, da je ta zločinec jako rentiten v zaporu in da so mu morali nadevati nasilni jopič!

O anarhistih. V Milanu in Monzi so zaprli mnogo oseb, o katerih mislijo, da so anarhisti. Iz Bologne poročajo, da je resnični pomočnik Brescejev neki čevljar Leandro Nicoli iz Biele, ki je izginil iz tega mesta 26. ali 27. julija. Toliko je gotovo, da je Nicoli 20. julija brzojavil Bresceju v Bologno, naj takoj odpotuje, ker da je vse pripravljeno. Bresce se veda še vedno cinično kakor dosedaj.

V Trstu so razven že imenovanega vrtarja hotela »de la Ville« Jannija in čevljarja Dojma Stipinoviča zaprli še nekega drugega čevljarja, Josipa Smrtnika, ki je tudi dobival anarhistične časnike.

Šah perzijski je zahteval sliko svojega napadaleca; ko jo je prejel, jo je gledal dolgo časa ter rekel: »Neverjetno! Mene je hotel umoriti! Zakaj? Jaz sem potnik, ki nima s politiko teh dežel ničesar opraviti. Ta človek je blazen. Zdi se mi, da je blaznost na zapadu sploh jako razširjena. Pismo, ki ga je šah dobil v svarilo pred napadom, je imelo opazko: »V Neapelju nisem mogel oddati pisma ker me opazujejo, zato sem je dal oddati po svojem prijatelju v Parizu. Jaz sem Neapolitanec. Angelo Bortolotti«. Iskanje tega moža ni imelo nobenega uspeha. Videti je, kakor da je hotel dotičnik redarstvo nalašč spraviti na krivo sled.

Tudi z Dunaja poročajo, da so tamkaj zadnje dni zaprli mnogo italijanskih delavcev, na katere leti sum, da pripadajo anarhistični stranki. Italijansko redarstvo je obvestilo dunajsko policijo, da je Bresce v Milanu, prej nego je odpotoval v Monzo, vzdignil pismo, ki mu je došlo z Dunaja.

Tržaške vesti.

Imenovanje. Finančni minister je unapredil geometre II. razreda Marija Spongio, Antona Grubisicha, Petra Kusmaniča in Nikolaja Kolarskega v geometre I. razreda v X. činu, vse v službi na Primorskem.

Nesramna agitacija. Pišejo nam: V soboto zjutraj so zlobne duše raznesle vest, da je naše »Bralno in podporno društvo« razobesilo »črne cunje« na okna svojega stanovanja! V isti čas se je raznesla ista nesramna laž o »Delavskem podp. društvu«, kar je dalo povod našim strašljivcem, da so sklicevaje se ravno na te vesti, razobesili črne znake!

Kakor da bi to ne bilo dovolj, hodijo nekateri naši neumneži po mestu nagovarjati one, ki še niso razobesili, naj store to, ker da bo **kaznovan**, kedor ne razobesi!!

Ni dosti, da se nekateri naši že od sebe, a po nepotrebi klanjajo našim najzagrizenejšim nasprotnikom (da ne rečemo hujega).

Ni dovolj, da se irredentari bahajo, češ, sedaj vidijo vsi oni, ki niso slepi, da je Trst zdrel za — združenje z materjo Italijo! Vsega tega še ni dovolj, ampak je še tistih med našimi, ki opravljajo posel agitatorjev. In kako plačilo dobivajo za to? Zasluzeno!! Italijanski listi se jim rogajo, imenovaje jih — hinavee!!

Nam ni treba, da hodimo v žerjavico po kostanj — za druge! Nam je v dolžnost, da smo o tej priliki taktični. A potrebnemu taktu smo zadostili popolnoma, če smo pasivni. S človeškega stališča smo že storili svojo dolžnost; s političnega in narodnega stališča pa

moramo misliti le — na-se, to je: ne smemo se udeleževati manifestacij, ki so naperjene proti nam!

Vse prisiljeno. Neki trgovec nam poroča, da se je branil do sobode razobesiti sožalno znamenje nad svojo trgovino. Že med tednom je lastnik hiše direktno uplival nanj, naj razobesi kako znamenje, čemur se je naš narodni mož odločno vpiral. V soboto je pa prišel omenjeni lastnik hiše kar trikrat nad svojega najemnika ter mu indirektno grozil z materijalno škodo, ako ne sluša »svojega gospodarja«. Zastoj se je upiral naš korenjak, slednjič se je moral udati, ali povedal je gospodarju hiše, da on ni hinavec, da on razobesi zahtevano znamenje le vsled pritiska, in da je taka agitacija nemoralna, osobito ako uprizorjena po »liberalnih«.

Kako agitirajo! V ulici Del Bosco je neki slovenski krčmar, ki ni razobesil znaka žalosti, ker je to proti njega prepričanju. Takozvani komisar s trga pri stari mitnici je šel nad njega in ga navijal, naj ne dela izjeme, ker da so vsi drugi že razobesili črno. Žugal mu je tudi z materijalno škodo. Naš mož pa je rekel: Popred so Lahi zahajali v mojo gostilno. To vam ni bilo prav in ste jih odgnali, razglasivši me za nekakega panslavista! Sedaj prihajajo Slovenci, kar vam zopet ne uguja; vi bi hoteli, da si odženem še Slovence! Nikoli in za nobeno ceno!

V ulici Ghega je neki trgovec Italijan po narodnosti, a Avstrijec po mišljenju. Temu trgovcu niso dali miru, ker ni razobesil znaka žalosti. V soboto pa so mu prinesli celo »pečo« črnine ter zopet pritiskali nanj, naj za božjo voljo razobesi kaj.

Možu se je že preveč zdelo, zato je vsprejel kos črnine z sledečo izjavo: Jaz razobesim znak žalosti, ali proti svoji volji in proti svojemu prepričanju! Razobesim zato, da bom imel mir.

Celo oši morajo v Trstu žalovati. Ne mislite, da se šalimo! Na svoje oči smo videli, kako je oslom, ki so vozili mleko, visela na uzdi črna cunja, kakor dolg uhan! Tudi žalujočih fijakerskih konj je videti krevsati po Trstu. V izloženem oknu neke slaščičarne blizo sv. Antona novega je neka kremžeča se figura — prava karikatura — s prazno taso v roki. Preko rame pa ima črn flor... Bog vam vedi, da-li se kremži zato, ker je tako sila žalosten radi dogodka v Italiji, ali pa, ker je tasa — prazna. Je že pač res, da je tudi od žalostnega do smešnega jako majhen korak.

Izzivanje. V soboto sta prišli dve laški »frajlici« pod stanovanje Slovenke v ulici del Boshetto ter sta začeli upiti: »fora porehi di ščavi che non meti luto!« Neka straža, ki je buje slišala te lepe besede, je sprovedla omenjeni in napadeno na redarstveni urad, kjer so posvarili laški izzivalci ter tako zaključili vso to — otročarijo?! »Governo« omenja ta slučaj, ali izpustil je besedo »ščavi« in promenil ulico!

Komentarja menda ni treba!

Mera je — prepolna. Pod tem naslovom nam pišejo iz trgovskih krogov: Te dni hodi okolo naših trgovcev — trgovcev z vinom gosp. Retta, Žid ter nabira za »zalego«. Na dan pogreba se objavi cela svota »per una memoria!« Najnižja svota ki se jo sme podpisati, je — 60 stotink!

Ko mu je neki naš trgovec rekel, da ne da nič v politične namene, je g. Retta rekel: »Zakaj ste pa izobesili črmino nad svoja vrata?« Naš mož je rekel: iz spoštovanja do umorjenega kralja, v protest proti italijanskim morilecem in še največ, ker sem bil na razne načine — prisiljen v to! — To je spontanna (!!) demonstracija!

Oprezni so do skrajnosti! Pišejo nam: Sedaj imamo priliko, da se učimo opreznosti v demonstriranju! Ves teden je že, odkar Lahi silijo naše ljudstvo v sodelovanje na fino izrabljani demonstraciji in v vsem tem času ni beležiti niti enega (vsaj javnega ne) protizakonitega slučaja!

Oni silijo, tako silijo, da se to siljenje gabi že vsakemu poštenemu človeku, ali v tem poslu so tako zviti, da jih ne more prijeti nobena roka! Denite, saj so deli vsi, saj je to ukazano od zgoraj, saj so tudi tam doli razobesili o priliki smrti avstrijske ceserice, saj smo vsi prijatelji, saj smo vsi ljudje itd. brez konca in kraja!

Mojstri pa so, to jim treba priznati!

Naši Lahi in Italija. Strašna smrt italijanskega kralja Humberta I. je dala zopet našim laškim zastopnikom priliko, da pokažejo v pravi luči vso svojo hinavščino.

V Trstu in v Kopru izražajo svoje zgražanje nad umorom nedolžne žrtve fanatičnega anarhista, sklicuj se na prijateljsko zvezo, ki spaja Italijo in Avstrijo, in na razžaljeni čut človečnosti. Na vse drugačne vezi pa se sklicujejo ti gospodje, ko poročajo svoja čustva italijanskim oblastim, kakor so to storili naši državni poslanci, katerih brzojavko so sicer v Trstu zaplenili, katero so pa italijanski listi **doslovno** objavili.

In kako sodijo naše laške rojake v Italiji, naj kaže sledeči članek iz beneškega časopisa »L'Adriatico« št. od 2. VIII. 1900.: »Nell'Italia Giulia. Ci scrivono da Trieste che in tutta la Regione Giulia l'assassinio di Re Umberto ha dato luogo a grandi manifestazioni. Tutti i comuni telegrafano a Ponzio Vaglia e a Saracco. Ancora una volta i fratelli dell'Italia Irredenta hanno palpato col cuore di tutta la gente italiana«.

(V julijski Italiji. Iz Trsta nam pišejo, da je umorstvo kralja Humberta v vsej Regione Giulia dalo povoda velikim demonstracijam. Vse občine brzojavljajo ministrom Ponzio Vaglia in Saracco. Zopet enkrat je bratom iz neodrešene Italije bilo srce vseh italijanskih ljudi.)

Isti list objavlja vsak dan nove vesti o manifestacijah sožalja iz naših dežel pod naslovom »Dall'Italia Irredenta«.

Lepi zavezniki, kaj ne?!

Ako je to naši vladi prav, nam tudi. Časi so prošli, ko smo se vznemirjali radi takih »malenkosti« in »otročarij«.

Kako žaljujejo Italijani v kraljevstvu? Iz Padove nam pišejo: V vseh mestih je zastav s črmino. Povsodi so razobešeni razglasi oblasti. A povsodi so ti razglasi — gotovo od socijalisov — raztrgani in umazani, in preko njih je zapisano: W il socialismo! Socijalisti prirejajo celo dejanske izgrede proti monarhističnim domonstrantom. Človek se čuti, kakor da stoji na vulkanu!

Sožalje v Vidmu. Prejeli smo: V Vašem kakor tudi v laških listih čitam dan na dan, kaké priprave delajo v sožalje smrti laškega kralja v Trstu. Ta stvar se mi pa jako čudna zdi. Te dni sem bil slučajno (na potovanju) v Vidmu in tam nisem videl skoro nič takega, kakor se piše o Trstu. Tam je čisto navadno življenje, edino zvonjenje zvečer spominja na kraljevo smrt, in pa tu pa tam kaka zastavica na hišah; in še te so jako redke! Prehodil sem n. pr. vhodno ulico v mesto Videm, ulico Akvilejo. Ta ulica ima 130 hiš, med temi sem našel nič manj nego 93 hiš, ki nimajo niti znaka sožalja, druge pa imajo male zastavice s črmino.

Pač velika razlika: v Trstu morajo celo branjeveke imeti na »stantih« nekaj črnih, menda zato, ker je Trst v — Avstriji! V Vidmu pa se pristni Italijani ne brigajo veliko, in Udine je — na Laškem. Ali ni to narobe svet? Ali pa nimamo morda v Avstriji tudi narobe — vlade?!!

Čujte! Čujte! Danes smo prejeli od absolutno zanesljivih oseb:

Iz Milana: Toliko v Benetkah kolikor v Milanu in na dotični progi znamenja sožalja popolnoma neznatna. V obeh mestih so razobešene le na nekaterih glavnejših stavbah po jedna narodna zastava s florom. Črne zastave ni jedne. Ljudstvo indiferentno. Sinoči in danes več javnih koncertov in gledaliških predstav in varietè. Sinoči celo prvi koncert all'ido. Tukaj v Milanu precej živahno, prodajalnice vse odprte. Nobena prodajalnica nima kakoršnjih si bodi znamenj sožalja. Na ulici ne vidi se oseb v oblekah žalosti.

Iz Monze: Tu v Monzi zelo malo zastav. Črnih zastav nič, samo na nekaterih hišah narodne zastave s florom. Na velikem trgu nobene zastave.

Nekaj cvetja iz slovenskih feljtonov. Ljubljanski David, ki je izumil novo vrsto harf, piše v sobotnem listku »Slovenskega Naroda«, naslovljenem »v pasjih dneh«, doslovno:

»Da, letošnja vročina je posušila marsikomu še zadnjo troho možganij!

V Trstu pa so različnim harfenistom razglašene strune popolnoma popokale. Tega so krivi sicer tudi pasji dnevi, a največ hudomušni Grigorovič, ki je konstatiral, da igrajo tržaške harfenistinj — »fovš«! Različni »prijatelji« — kavalirski branitelji natočevane dekliske poštenosti — so jim hiteli »štigmati« strune, a zaman. Niti v Kopru, niti na Krasu ni bilo dovolj emancipiranih strun,

da bi se dale napeti na tiste harpe, ki so sedaj še bolj razglašene. In tega je bil kriv Grigorovič! In četa harfenistinj in harfenistov se je zarotila, da jima mora dati Grigorovič zadoščenje. A dobiti ga treba pred vsem. Začel se je lov. Iskali so ga križem sveta, a zaman. Končno je radi ljube edinosti in tržaške sloge priskočil neobriti Brülle, ki ponuja vsakomur svoje zobate škarje in žagi slično britev, a ju je sam najbolj potreben. In Brülle je izdal pravečato tiralnico za Grigorovičem! »Mojster je v podlosti in v »fini« pornografski stroki«, daje »lekeje« v temeljitem natočevanju in »prodaja na svojem potovanju duhovitost na drobno in na debelo«. Tako je opisal Grigoroviča ter obljubil onemu, ki ga ujame in pritira v Trst, vse letnike »humorističnega« lista »Briveca«, deset eksemplarov »Misterij« in rokopis »Izleta v Benetke« g.čne Mrak. A tudi tiralnica ni zalegla nič. Zato pa so poslali tržaški harfenisti svojega najstarejšega v Ljubljano. Prišel je prav za porejunkule. Stikal je tudi med terciarkami po cerkvah, a nabral le nebroj bolh. Nakupil je tudi precej čebulje in česnja. Tega bode rabil, da bode poslej »Brivec« še duhovitejši. Toda Grigoroviča le ni našel. In jezen je šel sest k Lassniku na vrt ob kalni Ljubljani. Na tistem kamenitem obzidju sloneč si je kakor moderna Loreley česal vse popoldne svojo plesnivo brado ter metal bolhe v vodo. Včasih pa ga je obšla sentimentalnost in vzdihnil je:

»Poznaš zemljo, citrona kje cvetja?«

Tudi ta »stari Harfner« (Goethe: Wil. Meister), kateremu zbuja brada domišljavost, da je humorist, a ki niti do pikoslovea ni prišel, se je vrnil torej, ovenčan z venci čebulje in česnja, prav slabe volje v Trst k razžaljenim harfenistom, kjer poje sedaj ob spremljanju najrazglašenejših harf:

»Wer je sein Brod mit Zwiebel ass,
unter blöden Betschwestern-Larven
in Laibach bei der Brücke sass,
der seh' net sich zurück nach den Triester-Harfen«.

Krišpin Krišpinovič.

S takim »pasjim« humorjem dela »Slov. Narod« konkurenco »Brivec«. Mi se svoje strani pa ne moremo druzega, nego da brez humorja in »duhovitosti«, ali iz srea in iskreno — kondoliramo.

Bodalec na delu. Sinoči je nastal na Stari mitnici prepri med vojakom 97. pešpolka Josipom Pakežem in nekimi civilisti, ki so ga zasramovali, ker mu je bil vihar odnesel kapo, katero mu je potem pobral in prinesel neki prijatelj. Ker je vojak rekel gospodom, da jih nič ne briga njegova kapa, vrgli so se nanj in, kakor bi trenil, je imel ubogi vojak tri ubode na hrbtu. Zgubil je mnogo krvi. Zdravnik z rešilne postaje ga je dal prenesti v bolnišnico. Junake pa je vzela noč. Vendar pravijo, da so dva teh pogumnežev že prijeli ter izročili hladnemu zidu ju v ulici Tigor.

Plašni konji. V soboto večer se je splašil konj, ki je vozil z Opčin tri redarje, ki so bili tam v službenih opravilih. Zavor ni deloval in voz se je prevrnil. Trije redarji, zlasti pa voznik, so bili težko poškodovani. Poklicali so zdravaika z rešilne postaje, ki je dal ranjence spraviti v bolnišnico.

Istega dne popoldne je na Acquedottu ranil konj neke kočije iz hiše št. 35 iste ulice dve ženski in 3-letnega otroka, ki so sedeli na neki klopi v drevoredu. Tudi ta konj se je bil splašil. Na rešilni postaji so ranjence podelili prvo pomoč.

Dražbe premičnin. V torek, dne 7. avgusta ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: na Vrčeli 319, pohištvo; v Roclu št. 260, pohištvo; na trgu S. Giovanni št. 6, pohištvo; ulica Mude veechia št. 2, pohištvo in glasovir; na Corsu št. 22, usnje.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 10.0, ob 2. uri popoldne 20.5 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 753.0 — Danes plima ob 7.35 predp. in ob 5.50 pop.; oseka ob 0.40 predpoludne in ob 0.23 popoldne.

Občni zbor veteranov. Vojaško-veteransko-podporno društvo za Trst in okolico, pod pokroviteljstvom Nj. e. kr. Visokosti presv. g. nadv. Frana d'Este, naznanja svojim društvenim udom, da bo dne 2. septembra t. l. prvi občni zbor s sledečim dnevnim redom: v nedeljo dne 2. sept. zjutraj služba božja in popoldne redni občni zbor po § 12. društvenih pravil. Dnevni red: 1. poročilo o društvenem poslovanju v dobi od 1. avgusta

do konca decembra 1899.; 2. pregledovanje letnega zaključnega računa in prevdanka dohodkov in stroškov za društveno leto 1900.; 3. poročilo o društveni uniformi; 4. določitev plače društvenemu uradniku; 5. imenovanje častnih udov; 6. morebitni predlogi udov in 7. volitev udov predstojništva namesto onih, ki so od zadnje volitve ali izstopili ali umrli.

Cerkev, kjer se bode vršila božja služba, in prostor, kjer bode občni zbor, se naznanita udom z okrožnico.

Društveno vodstvo.

Za Ciril-Metodov dar. Č. g. Negovetič Dragotin je nabral med Slovence zahajajočimi v gostilno An. v Sv. Lenartu 11 K. g. Zidar Gregor v Trstu 4 K. g. Sporu S. Dunaj 3 K. Jud pri taroku v Dolini 4 K. potom uprave »Edinosti« poslal g. Ludvik Mahorčič v Sežani za »likof« od junčkov nabrano v veseli družbi pri g. Rocetu v Rodiku 9 K. g. Čok Anton potom uprave »Edinosti« 22 K. katere je nabrala botra Pepica Čokova o priliki krsta malega Slavkova v Lonjerju, g. Cvetnić 2 K. na odhodnici dra. Zuccena se je nabralo med odboriki »Del. podp. društva« 6 K 60 st., na dohtarjevi žajfi 15 K 10 st., banda »žlafa-durjev« nabrala o slovesu iz vile Eisner 4 K 35 st., »sold ven« istotam 1 K 52 st., g. Klančar Trst 1 K 20 st., Vovk Valentin Trst 1 K 40 st., g. Ivan Treven župnik Sv. Ivan 4 K.

Skupaj 69 K 17 st.

Prej izkazanih 697 „ 33 „

Skupaj 766 K 50 st.

Tamburaške vaje. Podpisani naznanja, da se vaje za stare tamburaše vrše vsaki torek in za novince vsako soboto. Obojne vaje se pričnajo zvečer ob 8½ uri in se vrše v prostorih »Del. podp. društva«, ulica Molin piccolo št. 1.

Odsek tamb. zbora

»Kola«.

Včerašnja veselica pevskega društva »Zvezda« pri sv. Ivanu se je dobro obnesla vzlic skrajno neugodnemu vremenu. Obljubljeno nam je daljše poročilo.

Vesti iz ostale Primorske.

× Kje smo? Pod tem naslovom nam pišejo z Goriškega: Da, cenjeni gospod urednik, tako se moramo vpraševati, ko vidimo razne pojave, ki pričajo, kako je naše ljudstvo čisto samo krivo, da tujec dobiva povsem krive nazore o narodnem značaju naše lepe goriške dežele. Kakor sem nedavno temu čital v cenjeni »Edinosti«: mi sami dajemo našim, itak že spretnim in brezvestnim nasprotnikom pripomočke na roko, da morejo pred tujim svetom falzificirati razmere v deželi.

Pred seboj imam »dokumenta« — dva dokaza, ki javljata svetu, da mi sami ne spoštujemo svojega jezika.

Vrtožba pri Gorici je menda slovenska vas in Nemea bi menda zastoj iskali v tej vasi. V tej vasi imajo tudi trgovca z imenom ... ne, ime naj ostane za daues skrito. Ta trgovec ima na svojih kuvertah za pisma natisnato: N. N. Handelsmann Vrtožba bei Görz. Torej — samo nemško, uiti jedna sama črka ne spominja onih, ki dobivajo pisma od tega trgovca, da so jih dobili s slovenske zemlje.

Drugi dokument: Štandrež pri Gorici je menda tudi slovenska vas. Te dni je umrl tamkaj neki gostilničar, trd Slovence, čegar gostje gotovo niso bili nikdar Nemci. A glej: »žalujemo ostalim« se je videlo potrebno, da so dali natisniti — nemške osmrtnice!

Tako se zamečemo sami. Tako zamečemo sami svoj jezik! Je-li to res slovenska gruda, na kateri živimo? Kje smo?!

Vesti iz Kranjske.

* Umrl je minoli petek v Ljubljani meščan, pasar in posestnik g. Valentin Sadnikar v dobi 75 let. N. v m. p.!

* Ekspedicija grofa Colloredo-Mansfelda, o kateri smo že pisali, da se je udeležil tudi Slovence, pomorski častnik gosp. Dolenc, je minoli četrtek popoldne na jelti »Taormina« odpotovala iz Pulja naravnost v Gibraltar.

* Podražen premog, Ljubljanski trgovec s premogom so počensli z dnem 4. t. m. zvišali ceno premoga za 2 stot. pri 50 klg.

Vesti iz Štajerske.

— Je-li možno v civilizovanem svetu večje kanibalstvo? Nezaslišano je, kar morajo Slovenci v Avstriji prestajati od svojih narodnih nasprotnikov, nezaslišano tembolj, ker v to poklicane oblasti ne ganejo ni z mazineem, da bi zabranile žaljenja in provokacije naroda, kateremu je v državi po vladarjevi prisegi zajamčena enakopravnost. Kar počenjajo v Primorju proti našemu narodu Italijani, isto vrše Nemci v drugih krajih, sosebno na Štajerskem. Večkrat smo že poročali v »Edinosti« o neznosnih odnošajih v Celju, kakor tudi drugod. Saj so ondi javne provokacije in uprav tolovajski napadi na slovenske osebe na cestah takorekoč na dnevnem redu. Danes pa imamo zabeležiti nov slučaj nemške zbesnelosti, ki, ako mogoče, po svoji gnjusni, uprav barbarski surovosti prekaša vse druge pojave nemške kulture. »Narod« od min. petka prinaša namreč dopis iz Ljutomeru, iz katerega posnemamo sledeče:

V Ljutomeru so si Nemci v zvezi z slovenskimi janičarji, ustanovili svoj »klub pasjih bičev«, katerega predsednik in voditelj je neki c. kr. praktikant. Vsi udje tega kluba morajo imeti pasje biče, s katerimi pokajo ponoči pod okni Slovencev, in o priliki napadajo tudi posamičnike. In kako ta slavn klub zvesto vrši svojo nalogo, priča pritožba, ki so jo prebivalci slovenske narodnosti v Ljutomeru vložili na tamkajšnjem okrajnem glavarstvu. Iz te pritožbe posnemamo, da so v minolem mesecu členi zgoraj imenovanega kluba v dveh sobotnih nočeh vznemirjali slovenske prebivalce s huroskim vpitjem in pokanjem pasjih bičev ter so nazadnje napadli z bičem in kričem tudi slovenske krojača Fekonjo. V noči od 21. na 22. julija so se ti divjaki utaborili v neki hiši — da je posestnik pristen »german« priča njegovo ime: Janko Erjavec — in so od tam hodili na trg kričati in rogovilit, kakor delajo to o svojih poedinah menda kanibali. Nekdo iz te družbe je bil tako pijan, da je pridrl na studenec na trgu, si gonil vodo na glavo ter ondi bruhal in bljuval, da je bilo gnjusno. Vpitje prepevanje, in pokanje z biči je bilo toliko, da vsa sosesčina na daleč okoli ni zatisnila očesa. Nепrestano so rjovel — v družbi je bilo tudi žensk — »Heil!«, »preat den Windischen!« »windische Feiglinge« itd. A sedaj pomislimo: Vsega tega barabskega razgrajanja ni slišal noben organ javnega reda, ali vsaj nobenega ni bilo blizu, pač pa je čuvaj Berič drugi dan pred mnogimi osebami izjavil, da tem ljudem ne sme nič reči in nič storiti. Župan pa, katerega so ponoči nekateri opozorili, da naj skrbi za mir in red, je odgovoril, da se ne čuti primorane v to. — Sedaj je vprašanje, da-li se bo c. k. okr. glavarstvo čutilo poklicano v to, da brani varnost slovenskega prebivalstva na tleh ustavne in pravne države?!

Razne vesti.

Medveda je minoli mesec na Velebitu ubil s sekuro Pavel Došen, kmet iz Divasela. Na tem mu je pomagal njega stričnik, sicer menda ne bi bil odnesel zdrave kože iz boja s kosmatineem.

Loterijske številke, izžrebane dne 4. t. m.:

Dunaj	22	21	76	60	30
Gradeč	31	61	80	89	90
Inomost	56	22	60	33	11

Brzjavna poročila.

Slomšekova slavnost.

PONIKVE 4. (P.) Na Slomškovu slavnosti ogromna udeležba. Navzočih 6000 ljudi, 37 društev, mnogo poslancev iz vseh krajev Slovenije.

Ustaja na Kitajskem.

LONDON 4. (K. K.) »Daily News« javlja iz Tientsina dne 26. julija: Poveljniki vseh narodov so jedini v tem, da so Angleži po nepotrebnem zavlekli osvoboditev Pekinga. Vsi so zaradi tega zelo nevoljni.

PARIZ 4. (K. B.) »Agence Havas« javlja, da brzjavke admirala Courrejolis-a ničesar ne omenjajo, da bi zvezne čete korakale proti Pekingu ter da tega sedaj niti ni pričakovati.

PETROGRAD 4. (K. B.) Iz Shangaia brzjavljajo 2. t. m.: Ko je Li-Hung-Čang odpotoval, so se vojaki združili z bokserji. Čete ob reke Yangtsekiang so mirne, kakor

sta to obljubila podkralja v Nankingu in Vusungu; vendar združujejo na tihem vojake ob pristaniščih ter spravljajo v utrdbi najboljše tope. Med Angleži in ostalimi narodi je nastal razpor.

LONDON 4. (K. B.) Listi priobčujejo brzjavko iz Shangaia z dne 2. t. m., glasom katere so bili Rusi premagani pri Niutšvangu ter so morali opustiti železnico med Niutšvangom in Port Arthurom. Kakih 40.000 Kitajcev je obkolilo Ruse pri Faškovu. Promet na ruski železnici je onemogočen. Mnogo Kitajcev je udrlo v Koreo od koder pretijo ruskim vezam.

BEROLIN 5. (K. B.) »Wolff« javlja dne 1. t. m. iz Tientsina: Sel, ki ga je poslal japonski poslanik dne 26. julija iz Pekinga pravi, da so v Pekingu ustavili sovražnosti, temu je vzrok odhod čet generala Tunga v Peitsang. Generalni guverner v Čiliju je predlagal kroni, da s pomočjo vojakov iz Šantunga in iz juga zopet osvoji Tientsin in trdnjave v Taku-u. V tem oziru je dne 24. julija izšel cesarski edikt.

LONDON 5. (K. B.) »Reuter« javlja iz Tientsina z dne 1. t. m.: Kitajci so predrl nasip kanala. Dežela med Tientsinom in Pekinom je pod vodo. Osem milj od Tientsina proti severu stoji 30.000 bokserjev. Pričakovati je bitke.

PARIZ 5. (K. B.) Francoski konzul v Čifu-u brzjavlja dne 2. t. m.: Proglas guvernerja v Mukdenu pozivlja mandžursko prebivalstvo, naj poseka vse kristijane. Skoro vsa misijonska poslopja so razrušena.

PETROGRAD 4. (K. B.) General Maziewski brzjavlja iz Čifua dne 1. t. m. glavnemu štabu: Oddelek generala Orlova je dne 30. julija napadel redne kitajske čete ter jih odbil, zaplenivši en top, osem zastav, mnogo pušek in streljiva. Kitajski poveljnik in 200 vojakov je padlo. Rusov je mrtvih 7, a 20 ranjenih.

LONDON 5. (K. B.) »Reuter« javlja danes iz Shangaia: Li-Hung-Čang je izvršil samomor.

BRUSELJ 5. (K. B.) Belgijski vicekonzul Ketels v Tientsinu brzjavlja včeraj čez Čifu, da so vsi udje belgijskega poslanstva v Pekingu živi in zdravi ter da Kitajci utrjujejo svoja stališča okrog angleškega poslanstva.

K poroki kralja Aleksandra.

BELIGRAD 5. (K. B.) Že od ranega jutra so bile vse ulice, ki so svečano odičene, polne naroda. Vseh gostov iz notranjosti in iz inozemstva je kakih 30.000. Ob 10. uri in pol se je kralj Aleksander pripeljal pred stanovanje nevestino, kjer so že čakali svedoki in sorodniki kraljevi in neveste. Od todi se je pomikal sprevod proti saborni cerkvi.

BELIGRAD 5. (K. B.) Poroki, ki se je vršila natančno po predpisih pravoslavnega obreda, so prisostvovali vsi tukajšnji diplomati. Uradni list objavlja nadaljna pomiloščenja. Mej drugimi je kralj pomilostil bivšega radikalnega ministra Taušanovića in urednika Protića, in sicer oba popolnoma, ter so ju že izpustili iz zapora.

BELIGRAD 5. (K. B.) Popoldne se je vršila svečana poroka kralja Aleksandra z gospo Drago Mašin. Svedoki so bili ruski diplomatični zastopnik Manzurov, predsednik skupščine Nestorović in posebni francoski odposlanik Marchand. Ogromna množica naroda je ženina in nevesto na voznji v cerkev navdušeno pozdravljala. Od konaka do saborne cerkve je bil dvojnati špalir vojakov.

K umoru kralja Humberta.

CETINJE 5. (K. B.) Knez Nikolaj je včeraj odpotoval k pogrebni slavnosti v Rim.

DUNAJ 4. (K. B.) Cesar je ukazal, da se na pogreb kralja Humberta poda v Rim z nadvojvodo Rainerjem tudi odposlanstvo 28. pešpolka, čegar imejitelj je bil kralj Humbert.

RIM 4. (K. B.) »Agencija Stefani« javlja, da bo na ukaz kralja Emanuela pogreb kralja Humberta v »Panteonu« dne 9. t. m. Prisega kralja pred komoro se bo vršila dne 11. t. m.

RIM 5. (K. B.) V Monzo prihajajo neprenehoma venci, katere shranjujejo v prejšnji sprejemnici. — Vse novinstvo piše od smrti kralja neprenehoma navdušene članke o kraljici Margariti. Slavni kipar Ximenes predlaga, da se ji postavi velik spomenik.

RIM 5. (K. B.) Škof v Pistoji je dal, ko je prispela vest o umoru kralja, spustiti zastavo na pol droga: tako ostane do pogreba.

Političen umor.

BUKAREŠT 5. (K. B.) Nicio je Bolgar Stojan Dimitrov ustrelil profesorja na tuk. liceju Mihaileana z revolverjem. 18-l. napadalec so prijeli. Priznal je, da je izvršil zločin iz političnih vzrokov. Pred nekoliko dnevi se je pripeljal iz Skoplja v stari Srbiji v Bukarešt. Mihaileano je izdajal časnik, nasproten bolgarskemu gibanju v Makedoniji in stari Srbiji.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 5. (K. B.) Brzjavka lorda Robertsa iz Pretorije z včerajšnjega dne javlja: Boerei, ki so vrgli na jugu od Kroonstada železnični vlak s tira, so izpustili polkovnika Leunoxa, a so ujeli dva častnika. Pešci na konjih so zasledovali Boeree: trije Boerei so mrtvi, več je ranjenih. General Olivier, ki je zbežal s kakimi 1500 možmi v Betlehemske gorovje, je odklonil poziv generala Prinslova da bi se udal z vsemi vojaki ter je izrazil namero, da bode nadaljeval vojno. Zavzel je stališče med Harrismithom in Newmarketom; general Rundle ga zasleduje. 17. ujetnikom, ki jih je ujel Hamilton dne 2. t. m., pravi, da so na njihovem poveljstvu rabili le metke z mehko ostjo. Vsled tega so rane Angležev nevarne. Roberts hoče na to dejstvo opozoriti generala Botho.

LAURENZO MARQUEZ 4. (K. B.)

»Reuter« javlja: Tukajšnji carinski in železniški uradniki so prosili, da se jih odpusti iz službe; nadomestijo jih s častniki.

Trgovina in promet.

Uvod v nauk o trgovini.

I. občni del.

Tretji oddelek.

d) Trgovske družbe.

(Dalje.)

Komanditske družbe na delnice in delnične družbe mor jo napraviti družbeno pogodbo pismenim potom in z edobrenjem državne oblasti.

Javne trgovske družbe in komanditske družbe pa lahko sklepajo družbene pogodbe ali ustno ali pismeno ter veljajo za te družbe, ako ni bilo nič posebnega zmenjeno, dotične določbe trgovskega zakonika.

Ako ima trgovska družba iz katerega koli vzroka prenehati, postavijo likvidatorje, ki imajo realizirati (v denar spremeniti) premoženje, kar ga ima družba, poplačati dolgove ter ostali prebitek v primernih deželih izplačati družabnikom. Isti podpisujejo staro tvrdko z dodatkom »v likvidaciji«.

Tudi nastalo likvidacijo in podpise likvidatorjev treba javiti trgovinskemu sodišču radi upisa v register.

O volitvi likvidatorjev in njih dolžnostih nahajamo v trg. zakoniku natančneje določb.

Istotam nahajamo tudi določbe o tilih (nepravih, neprijavljenih) družbah in o začasnem združevanju trgovcev za skupne kupčije ali trgovinske posle.

Tiha je trgovska družba tedaj, ako se kdo udeležuje trgovinske obrti s kako vlogo na korist in izgubo, ne da bi se ga nasproti javnosti zaznamovalo kakor družabnika. Ako bi se ta udeležba objavila, postal bi dotičnik javni družabnik z osebnim jamstvom.

Ako trgovci stopijo v družbo na dobiček (spekulacijo) za kak večji nakup itd., ter napravijo delnično družbo, ki spravi delnice na trg (v poslednjem slučaju konsorcij, sindikat), imamo opraviti z začasnim, tajnim (ne javno znanim) združenjem v svrhu skupnega opravljanja trgovinskih poslov (pogodna, participacijska družba, družba na deleže). Taka družba preneha, kadar je dosegla svoj smoter, n. pr. prodala nakupljene predmete, delnice itd.

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu.

Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti stavijo se na brod ali železnico brez da bi se za to kaj zaračunalo.

Kaj je ABLUVIA?

Čitajte jutrajšnje „Edinost“.

Dr. JOSIP MARTINIS
doktor vsega zdravilstva in specialist
za očesne bolezni
ulica Valdirivo šte. 3, I. nadst.
Sprejema na domu vsaki dan od 8 do 8^{1/2}
zjutraj in od 1 do 2 popoldne in eventuelno
od 4—5 popoldne.

FILIJALKA
c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda
za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.
V vrednostnih papirjih na V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2^{1/2}% 30-dnevni odkaz 2^{1/2}%
30- " " 3^{3/4}% 3-mesečni " 2^{1/2}%
21- " " " 2^{1/2}%
na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih ban-
koveh avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse
v krepost z dnem 24. junija, 28. junija in odnoso
20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.
Okrožni oddel.
v vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih
brez obresti.

Nakaznice
na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave.
Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec
Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomeu,
Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez stroškov.
Kupnja in prodaja
bitku 1% provizije.
Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.
Predjumi.
Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente
v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih —
provizija po jako umestnih pogojih.
Kreditna pisma na katerikoli mesto.
Vložki v pohrano.
Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke
italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem
kursu.
Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali
srebrni denar, — inozemski bankovci itd. po pogodbi.

„Delavsko konsumno društvo“
pri Sv. Jakobu

priporoča slavnemu slovenskemu občin-
stvu svojo

„Narodno gostilno“
ulica Concordia šte. 1 a (vogal ulice
Vespucci)
toči izvrstno istrsko in dalmatinsko črno,
vipavsko belo vino ter Steinfeldsko pivo
I. vrste. Za družbe so posebne sobe
na razpologo.
Na obilno obiskovanje uljudno vabi
Odbor.

Trgov.-obrtna registrovana zadruga
z neomejenim jamstvom.
V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obrestuje hranilne vloge, stalne, ki s.
nalože za najmanj jedno leto po 5%, na-
vadne po 4^{1/2}% in vloge na Conto-corrent
po 3.60%. Sprejema hranilne knjižice drugih
zavodov brez izgube obresti ter izdaja v za-
meno lastne. Rentni davek plačuje zadruga
sama.
Daje posojila na poroštvo ali zastavo na
5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih
obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno
odplačevanje, v tekočem računu po dogovoru.
Sprejema zadružnike, ki vplačujejo de-
lež po 300 kron po 1 krono na teden, ali
daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obre-
stujejo po 6.15%.
Vplačevanje vrši se osebno ali potom
položnic na čekovni račun šte. 842.366.
Uradne ure: od 9—12 dopoldne in
od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih
od 9—12. dopoldne.
Novoporočenci pozor! Velika
vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledali
stolice za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetacijam,
in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsako-
vrstnih naročil v svo to stroko, spadajočih del.
Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice štr. 14
Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi
sklepa

**zavarovanja na smrt in na doživetje, doto otrokom,
pokojnine in različna zavarovanja.**

25-letni mož zagotovi proti četrtletni zavarovalnini **K. 6.42** zaostalom svojim **K. 1000**—, plačilno takoj po njegovi smrti ali pri doživetju **60. leta. Po petletnem
plačevanju zmanjšuje se zavarovalnina za dividendo.**

Najugodnejši pogoji. Ves dobiček pripada članom.

V poslednjih letih izplačano je bilo **10 odstotkov** zavarovalnine.

Izplačana dividenda	K 716.541.28
Reserve in fondi	K 20.579.494.88
Dosedanja izplačila	K 62.922.942.86

Pojasnila in tarife radovoljno pošilja

generalno ravnateljstvo banke „Slavije“ v Pragi
na Havličkovem trgu,
kakor tudi nje **generalni zastop v Ljubljani.**

Gimnazijski konvikt
Benediktinske ustanove pri Sv. Pavlu na Koroškem.
Polletna penzija 280 kron.
Javni višji gimnazij.
Pojasnila daje predstojništvo konvikta. Rok za vsprejemno
skušnjo : 17. september.

SAUNIG & DEKLEVA

GORICA - ulica Municipio 1. - GORICA
(Mehanična delavnica v Nunski ulici št. 16.)

imata v zalogi na dobroti in trpežnosti neprekosljive
šivalne stroje „**PPAFF**“, kakor tudi raznovrstne
druge stroje za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje in
stroje za umetno vezanje (Strickerei); nadalje velik
izbor dvokoles iz prvih avstrijskih in inozemskih to-
varn in sicer od 90 glid. naprej.

Vsaka konkurenca nemogoča!
Se toplo priporočata z odličnim spotovanjem
udana

Saunig & Dekleva.

Carl Greinitz Neffen

Na Corsu šte. 33. podružnica Trst. Piazza della Legna 2.

Železo in razno železno blago na drobno in na debelo.

Priporočajo svojo dobro sortirano zalogo

predmetov za stavbarstvo

traverze, zaklepe, železo za kovače in facon, stare železnične šine, držaje
in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi in take iz vlitiga železa,
vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč
peči in štedilna ognjišča
kuhinjsko, namizno in hišno opravo, železne meble in pred ognjem varne blagajne
nagrobne križe in obgrobnje ograje, orodja za vsako obrt.

Dr. Rosa Balsam

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače
zdravilo vzbuja slast in odvaaja lahko. Z
redno uporabo istega se prebavljanje krepi
in ohrani.

Velika steklenica 1 glid., mala 50 nvč.
po pošti 20 nvč. več.

Praško domače zdravilo

je staro, najprej v Pragi rabljeno do-
mače zdravilo, katero varuje in ohrani
rane čiste, vnetje in bolečine olajša
in bladi.

**V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti
6 nvč. več.**

Glavna zaloga:
Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“
Praga, Malastran, ogel Spornjerjeve ulice.
Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg,
P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Mala oznanila.
Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih
cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za
besedo: za večkratno insercijo pa se cena primerno
zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo
po 10 glid. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih
obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.
V Trstu.
Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8
Zaloga vsakovrstnih
vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.
Krème.
Potočnik Fran imagostilno v ulici Ireneo
št. 2, točji istrsko, dal-
matinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo
vsaki čas mrzle jedi. Odprto vedno do polnoči.
Obuvala.
Rehar Peter ulica Riborgo št. 25. Velika
zaloga in delavnica vsako-
vrstnega obuvala po naročbi.
Pekarne in sladčičarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 [Corso]
filijalka ulica Riborgo 15. ima
veliko pekarno in sladčičarno. Vedna zalogo vsako-
vrstnih tort, krokandov, konfetov, raznovrstnih sladčič
v kosih in v skatljicah, finih biškotov, različnih li-
kerjev in vin v buteljkah za poroke, birme, krste in
druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan več-
krat pečen fin in navaden kruh se razpošilja po po-
godbi in naročilu franko na dom in trgovcem v
razprodajo.
Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pe-
karna in sladčičarna,
svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema
tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.
Kavarne.
Anton Šorli priporoča svoji kavarni
„Commercio“ in „Tedesco“
ki sti shajališči Slovencev. Na razpologo so vsi slo-
venski in mnogi drugi časniki.

Trgovci.
Fran Hitty Ulica Barriera vecchia št. 13
prodajalnica vsakovrstnega
manifakturnega blaga in drobnarij. Na zahtevanje se
posiljajo vzorci tudi na deželo.

Oglje in drva.
Muha Josip v ulici del Torro šte. 12
priporoča svojo dobro pre-
skrbljeno zalogo oglja in raznega kariva kakor pre-
moga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohištvo.
Prva slovenska izdelovalnica in za-
loga zaznovrstnega
pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po
načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence
Za mnoročnoje naročbe se toplo priporoča svojim
rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji
k svojim.“ Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 14
(zadej e. kr. deželne sodnije.)

Slovenec priporoča svojo veliko prodajnico
in izdelovalnico vsakovrstnega po-
hištva in popravilne istega po cenah ki zadovolje
gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča
Ivan Cink, ulica S. Daniele št. 2.

V Gorici.
Civilni in vojaški krojač.
C. kr. privilegirani kroji vsakemu koj razumijivi
krojiti
Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 22 I. n.
ima izbornu zalogo vsakovrste blaga za obleke iz
inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek,
dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po naj-
novejši modi.

Voščene sveče.
J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona
št. 7 izdeluje sveče iz pristnega
čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za
obilne naročbe se priporoča prečastiti duhovščini, cer-
kvenim oskrbništvom ter slavnemu občinstvu.

Tovarna nadplato (Schuhob er-
theil) tvorni-
sko zalogo usnja in podplato, vse potrebščine za
čevljarje, sedlarje, knjigoveze, itd. ter glavno zalogo
voščila (biksa) družbe Sv. Cirila in Metoda v Lju-
bljani ima trdka Ivan Drufovka Gorica Travnik 5
Filialki v Komnu in Sežani. Ceniki zastoj in franco
naročila točna.

Ugodna prilika.
Radi preselitve se proda v Komnu
za **neverjetno nizko ceno** dve ti-
kajoči se hiši (jedna dvonadstropna,
druga jednonadstropna), bogato meblirani,
z lepim dvoriščem, z dvema podzemelj-
skimi kletmi, hlevom, žganjarnico, vo-
dnjakom, z razno kletarsko in gospo-
darsko opravo in lepo vredenim vrtom.
Poleg tega še 10.437 m² velik, vzorno
vreden vinograd, cepljen na ameriški
podlagi v rofošk v 2. 3. in 4. letu
starosti. Hiši ste kaj pripravi za obrt
posebno pa za letovišnike ter bi z
ozirno na neverjetno skromno ceno do-
našali velik letni dobiček.
Iz prijaznosti posreduje **Josip Štrekelj**
v Komnu.